

Guia d'acollida per Metges Interns Residents de Nefrologia de l'Hospital del Mar 2010

INDEX

GUIA DE ACOLLIDA RESIDENTS DE NEFROLOGIA

Benvingut/benvinguda	2
Membres del Server de Nefrologia	3
Telèfons de contacte	4
Característiques del Servei de Nefrologia	5
Localització	5
La residència de Nefrologia	6
Activitat assistencial	6
Rotacions	6
Calendari Rotacions	6
Guàrdies	7
Activitat docent	7
Sessions	7
Programa de formació	7
Activitat Científica	8
Activitat Investigadora	8
Publicacions recomanades: llibres i revistes	9
Recursos electrònics	10
Llibre curricular	10
Avaluació dels Serveis per part dels Residents	10
Avaluació als Residents	10
Objectius per anys	13
Resident de 1º any	13
Resident de 2º any	16
Resident de 3º any	17
Resident de 4º any	18
Metodologia dels Residents de Nefrologia	19
<u>Annex II:</u>	
LLIBRE CURRICULAR DEL RESIDENT	21
<u>Annex III:</u>	
PROTOCOL DE SUPERVISIÓ. NIVELLS DE REPONSABILITAT DEL RESIDENT DE NEFROLOGIA	31

BENVINGUT / BENVINGUDA

Per tal d'informar als candidats a Resident de Nefrologia, hem elaborat la Guia d'Acollida del Resident de Nefrologia que esperem us resulti d'utilitat durant el vostre període formatiu i de guia quan feu les primeres passes pel món de la Nefrologia. Aquest document vol completar la informació general facilitada per la Comissió de Docència en el llibre d'acollida del Resident. Està dirigit essencialment als residents que arribeu al nostre servei

A més, volem aprofitar per donar-te la benvinguda tots els membres de l'staff, així com els teus companys de residència, el personal d'infermeria i secretaria, tots compromesos en la tasca d'ajudar-te, orientar-te i ensenyar-te tot el necessari perquè puguis assolir la formació com especialista de Nefrologia.

El nostre objectiu principal és la formació d'especialistes nefròlegs competents tant en els continguts científica com en el camp d'acció de la Nefrologia, així com en la iniciació en el coneixement de la metodologia de la investigació tant de tipus observacional com experimental. Perquè un cop conclòs el període d'especialització, el nefròleg estigui capacitat per emprar els mètodes diagnòstics i terapèutics, així com per plantejar i resoldre els problemes preventius i epidemiològics, diagnòstics, pronòstics i terapèutics propis de la Nefrologia, així com haver adquirit els coneixements necessaris per a realitzar un estudi d'investigació. i tot aquest camí l'hagi realitzat amb il·lusió i entusiasme.

Desitgem que la teva estada amb nosaltres sigui enriquidora tant en el sentit professional com en el personal i que dia a dia assoleixis les fites que t'has proposat.

Cap de Servei: Dr. Julio Pascual Santos

Tutor de Nefrologia: Dra. Mª Antonia Orfila Gornés

Membres del Servei de Nefrologia

Cap de Servei: Dr. Julio Pascual Santos

Cap Adjunt: Dr Josep Lloveras Macià

Cap Adjunt: Dr Jordi Masramon Fontanals

Cap de Secció: Dr. Josep Ma. Puig i Marí

Secretària del Servei: Sra. Mercè Borderia Nogueroles

Unitat de Diàlisi i Malalts renals crònics

Cap Clínic: Dr. Higini Cao i Baduell

Adjunt: Dr. Francesc Barbosa i Puig

Adjunt: Dra. Silvia Collado i Nieto

Adjunt: Dra. Sara Hurtado Muñoz

Unitat de Nefrologia Clínica

Cap Clínic: Dra. Ma. Antonia Orfila i Gornés

Adjunt: Dra. Ma. José Soler i Romeo

Adjunt: Dra. Eva Rodríguez García

Adjunt: Dra. Clara Barrios Barrera

Adjunt: Dra. Ma. Josep Pascual Felip

Unitat d'Hipertensió

Cap Clínic: Dra. Anna Oliveras i Serrano

Adjunta: Dra. Susana Vázquez i González

Adjunta: Dra. Laia Sans i Atxer

Infermera: Sra. Tai Mooi Ho Wong

Unitat de Trasplantament Renal

Cap de Secció: Dr. Josep Ma. Puig i Marí

Adjunta: Dra. Marisa Mir i Fontana

Adjunta: Dra. Marta Crespo Barrio

Residents

Dra. Eva Márquez Mosquera

Dra. Eloisa Téllez Chávez

Dra. Núria Montero Pérez

Laboratori d'Experimentació

Investigadora: Dra. Mª José Soler Romeu

Biòloga post doctoral: Marta Riera Oliva

Tècnic superior de Laboratori: Judith Rigol Giner

Informàtic: Ruben Moral Solsona

Data Manager: Anna Faura

Cap d'Àrea Nefrologia: Núria Pujolar i Fulquet

Supervisora d'Hemodiàlisi: Ernestina Junyent i Iglesias

Personal auxiliar d'Infermeria de Consultes Externes

Rosa Causadias Gràcia

Aurora Sánchez Tost

Laia Fontdevila Sans

Infermera de l'Hospital de Dia:

Adela Palomar Narro

Telèfons de contacte

Despatx Tutor (Dra. Ma. Antonia Orfila): 3473

Secretària: 3162

Busca de Diàlisi: 25322

Busca de Nefrologia Clínica: 25328

Busca d'Hipertensió: 25324

Busca de Trasplantament: 25313

Busca Supervisora: 25314

CARACTERÍSTIQUES DEL SERVEI DE NEFROLOGIA

El Servei de Nefrologia està integrat per diferents àrees (Secció de Malaltia Renal Crònica Avançada i Diàlisi, la Secció de Nefrologia Clínica, la Secció d'Hipertensió Arterial, la Secció de Trasplantament i un Laboratori de recerca).

El Servei disposa de unitat d'hospitalització amb 14 llits, de consultes externes, hospital de dia, 3 sales de Hemodiàlisi, una sala per tractament y aprenentatge de pacients de diàlisi peritoneal, una sala de sessions, i despatxos per cada secció tots ells ubicats en el propi servei.

Les consultes externes (quatre dispensaris) funcionen de dilluns a divendres.

A l'Hospital de Dia tenim un despatx per visites i una sala de tractaments.

Localització

Tant les sales de Diàlisi com la planta d'Hospitalització (UH02) i despatxos estan ubicats a la Planta Baixa de l'Hospital. Els dispensaris en l'Edifici de Consultes Externes de l'hospital i a la unitat 02 i l'Hospital de Dia a la 1a planta de l'edifici d'Hospital de Dia.

LA RESIDÈNCIA DE NEFROLOGIA

ACTIVITAT ASSISTENCIAL

1) Rotacions

Resident de primer any

Els primer mes estareu al Servei de Nefrologia per tal de fer-vos més fàcil l'adaptació al hospital, conèixer els que serem els vostres companys i familiaritzar-vos amb l'especialitat que heu escollit.

Després durant els següents 11 mesos de Residència estareu en diferents especialitats (Cardiologia, Digestiu, Medicina Interna, Urgències mèdiques, i UCI)

Per tal d'aprofitar al màxim cadascun d'aquests períodes, hem arribat, amb els tutors de les diferents especialitats, a un acord de mínims en coneixements i en tècniques que haureu d'haver adquirit al finalitzar cadascuna de les rotacions.

Al començar un període de rotació teniu de presentar-vos al tutor de residents de l'especialitat corresponent. Ell us presentarà a la resta de membres del servei, us indicarà on tindrà lloc la vostra activitat en els propers mesos i us indicarà qui és el vostre facultatiu responsable. Qualsevol incident que tingueu durant la rotació ha d'anar dirigida al tutor de la especialitat i al tutor de la vostra especialitat si ho creieu necessari.

Tingueu sempre present la llista d'objectius de la rotació, us serà d'utilitat per dirigir la rotació fins aconseguir assolir els objectius.

Resident de segon, tercer i quart any

Posteriorment us incorporareu plenament al Servei de Nefrologia on portareu a terme la vostra formació en planta, interconsultes, Diàlisi, consultes externes rotant per les diferents seccions del nostre servei.

A part a finals de R3 o durant el R4 té l'opció d'una rotació externa ja sigui a Espanya o preferentment a l'estranger per tal d'adquirir coneixements sobre alguna part de la Nefrologia que us interessi després d'arribar a un acord amb el cap de Servei i tutor.

Calendari de Rotacions

S'us donarà el calendari de rotacions en principi dissenyat per part dels tutors i d'acord amb els tutors dels altres serveis implicats.

Aquest calendari pot veure's modificat en funció de les necessitats del vostre servei o serveis implicats. (Quadre I)

2) Guàrdies

Durant el primer any realitzareu guàrdies a Urgències de Medicina excepte els mesos de rotació a la UCI que seran a la UCI.

De R2 fareu guàrdies de Nefrologia amb un adjunt de presència física i de R3 y R4 amb un adjunt localizable.

ACTIVITAT DOCENT

La metodologia docent durant el període de Residència es basa fonamentalment en la *autoformació*, adquirida amb el treball diari efectuat en col.laboració amb els altres membres ja formats del Servei dels que aprendrà la forma de treballar, la relació i l'actitud envers el malalt, la metodologia diagnòstica i les habilitats tècniques necessàries per dur a terme el tractament més adient en cada moment per cada malalt.

L'ensenyament teòric, es realitzarà mitjançant sessions clíniques que hauran de ser preparades i exposades pels propis Residents als restants membres del Servei. A més a més de les sessions clíniques, el Resident assistirà a les Sessions pròpies del Servei i a les efectuades amb altres Serveis. A efectes pràctics aquesta part de la formació es concreta en:

Sessions Internes

- Canvi de guàrdia
- Sessió clínica setmanal del Servei, per presentar els casos ingressats.
- Sessió clínica mensual sobre mortalitat
- Sessió bibliogràfica/mensual
- Sessió setmanal presentada pels diferents membres del Servei o per convidats externs o del propi hospital.

Sessions conjuntes amb altres Serveis

- Sessió setmanal/quinzenal amb Anatomia Patològica, amb la periodicitat que el ritme de biòpsies imposi.
- Sessió mensual amb el Servei d'Urologia
- Sessió mensual amb la Secció d'Infeccioses
- Sessió mensual amb l'Hospital

Programa de Formació Complementària

El Programa de Formació Complementària és una formació troncal que es facilita de manera opcional a tots els residents sigui quina sigui la seva especialitat. Els temes que es tracten (habilitats comunicatives, metodologia, científica,...) són generals i de gran interès per totes les especialitats. El servei recomana als residents seguir els cursos. Més endavant la comissió de Docència us facilitarà informació detallada del contingut, calendari, i la inscripció. A més, compta com a crèdits de doctorat.

Programa de Formació nefrològica

Durant els període de residència, el Resident haurà d'assistir als diferents cursos i trobades per residents organitzats per la Sociedad Española de Nefrología per la Societat Catalana de Nefrologia, la Fundació Catalana de Trasplantaments, del PCC (Programa Comú Complementari) organitzats per la Comissió de Docència del Parc de Salut Mar, així com l'assistència a congressos tant nacionals com europeus.

ACTIVITAT CIENTÍFICA

- Col.laboració en treballs del Servei
- Comunicacions a congressos nacionals
- Comunicacions a congressos internacionals
- Publicacions a revistes nacionals
- Publicacions a revistes internacionals
- Projecte de tesina
- Projecte de tesi doctoral

ACTIVITAT INVESTIGADORA

L'Hospital del Mar compta amb un important centre de recerca, l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM) situat a l'edifici conjunt de l'hospital dins del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona o PRBB. El Servei Nefrologia té un Laboratori de Recerca al PRBB que participa en projectes d'investigació bàsica y clínica, liderat per la Dra. Mª José Soler i la Biòloga Marta Riera.

El servei Nefrologia considera de gran importància per a la formació la participació dels seus residents MIR en els projectes d'investigació que s'hi desenvolupen. D'aquesta manera s'incentivarà i posarà totes les facilitats perquè els residents MIR realitzin els programes de Doctorat de Medicina que poden culminar amb la realització d'una tesi doctoral. També hi ha la possibilitat de completar la formació en recerca, a l'acabar l'especialitat, mitjançant els Ajuts de Recerca per a Residents dels Hospitals del Parc de Salut Mar (un any addicional remunerat per a desenvolupar un projecte de recerca o la tesi doctoral)

PUBLICACIONS RECOMANADES

Llibres

- BRENNER, RECTOR. The Kidney. 6^a. Edic. 2004
- MAHER. Replacement of Renal Function by Dialysis. 4^a. Edic. 2000.
- LAZARUS. BRENNER. Acute Renal failure. 4^a. Edic. 1998.
- KAPLAN. Clinical Hypertension. 6^a. Edic 2.001
- MANDELL, DOUGLAS, BENNET . Principles and Practice of Infectious Diseases. 4^a. Edic. 2001
- GLASSOCK. Current Therapy in Nephrology and Hypertension. 2000.
- MARTIN DUNITZ Principles and practice of renal transplantation 2000
- L HERNANDO AVENDAÑO Nefrología Clínica. 2008
- HEPTINSTALL'S. Pathology of the Kidney. 6° Edition

Revistes

- JOURNAL OF THE AMERICAN SOCIETY OF NEPHROLOGY
- AMERICAN JOURNAL OF KIDNEY DISEASES.
- KIDNEY INTERNATIONAL
- AMERICAN JOURNAL OF TRANSPLANTATION
- TRANSPLANTATION
- TRANSPLANT INTERNATIONAL
- TRANSPLANTION PROCCEDINGS.
- NEPHROLOGY, DIALYSIS AND TRANSPLANTATION
- NEFROLOGÍA

Les revistes són una font d'informació imprescindible per estar al dia dels nous avenços en medicina. Creiem que han de ser consultades en les situacions en que necessiteu aprofundir en un tema en concret, com ara per a preparar una sessió, ja que en aquesta situació és on n'obtindreu el màxim rendiment. Al manual del resident i a la biblioteca podreu obtenir un llistat de totes les revistes que hi ha a l'hospital, moltes de les quals es poden consultar per internet.

L'hospital facilita l'accés a internet a tots els treballadors així com també una adreça personal de correu electrònic. Acostumeu-vos a revisar regularment el vostre e-mail ja que és una eina molt freqüent de comunicació entre tots nosaltres.

Dins la pàgina de la INTRANET, a l'apartat de la Biblioteca trobareu com podeu realitzar la búsqueda d'articles de forma gratuïta per a les revistes a les que l'Hospital està subscript. Així doncs, també hi trobareu el catàleg de revistes del que podreu disposar.

També teniu l'opció de buscar articles en aquesta direcció:

<http://www.pubmed.org>, on podreu fer una búsqueda àmplia d'articles amb diferents criteris de búsqueda. Algun d'ells podrà ser consultat i descarregat directament ja que l'Hospital hi està subscript o bé perquè la revista és gratuïta per a tothom.

Recursos electrònics. Programa IMASIS

És el programa propi de tot el Parc de Salut Mar (història clínica electrònica). S'hi pot accedir mitjançant una clau personal a tota la informació mèdica dels pacients del Parc de Salut Mar. D'aquesta manera la informació clínica, de tanta importància en el procés del diagnòstic, pot ser consultada en qualsevol moment.

LLIBRE CURRICULAR

Donada la nul·la utilitat pràctica del llibre curricular del resident proporcionat actualment pel Ministeri de Sanitat, i, a la vegada, el dret i la obligació de portar un registre de l'activitat del resident, hem posat en marxa "El llibre curricular del resident" diferent a cada servei, intentant adequar-lo a les necessitats de cada especialitat. Probablement tindrà mancances, que esperem ens ajudeu a millorar. Trobareu el model a l'annex n^o2

AVALUACIÓ DELS SERVEIS PER PART DELS RESIDENTS

L'avaluació dels diferents serveis per part dels residents és una eina que ens permet detectar les coses que no funcionen prou bé. Un cop identificat el problema podem fer modificacions, i posteriorment podem saber si les modificacions realitzades han resolt total o parcialment el problema. Es per això que la comissió de docència està molt interessada en que tots els residents feu una avaluació dels diferents serveis en els que treballem, incloent el vostre. Es un full que heu d'omplir cada vegada que finalitzeu una rotació i un cop cada 6 mesos quan esteu al servei definitiu; un cop omplert el podeu posar a la bústia de la Comissió de Docència. (pag 11)

AVALUACIÓ DELS RESIDENTS PER PART DELS SERVEIS

A part de l'avaluació continuada en el dia a dia, tenim la obligació d'avaluar amb puntuació numèrica els coneixements adquirits i les actituds Dels residents de nefrologia. Fitxa 1 (pag 12)

Dels residents de nefrologia esperem: honestedat, comportament ètic, responsabilitat, tracte respectuós cap als companys, els pacients i el seu entorn, capacitat d'aprendre de l'experiència, respostes apropiades a les situacions d'estrès i, és clar, il·lusió per aprendre. Esperem poder contagiar-vos aquests aspectes que no estan als llibres, així com saber crear el clima de confiança i respecte mutu que us permetin treure el màxim profit d'aquests anys de formació.

És probable que detecteu alguna mancança en el contingut d'aquest document, per això, al final del primer any de residència us demanarem quina informació creieu que pot ésser útil per els residents que vindran a continuació.

FULL D'AVALUACIÓ QUE HA D'OMPLIR EL METGE RESIDENT

Cognoms i nom: _____
Especialitat: _____ Any de residència: _____

Servei / Àrea avaluada

Servei / Àrea: _____
Centre _____ Període: n° de mesos _____ any _____

Avaluació:

a) Capacitat docent de l'Àrea / Servei

Insuficient Suficient Bé Molt satisfactòria

b) Interès docent del tutor de l'àrea avaluada (nom del tutor: _____)

Motivació:

Passiu Poc motivador Raonablement motivador Engrescador

Accessibilitat:

Mai De vegades Quasi sempre Sempre

Comunica:

Mal comunicador Poc clar Raonable Bé

Seguiment de l'aprenentatge:

Cap seguiment Ocasional Regular Intensiú

c) Interès docent del tutor del resident (nom del tutor: _____)

Motivació:

Passiu Poc motivador Raonablement motivador Engrescador

Accessibilitat:

Mai De vegades Quasi sempre Sempre

Comunica:

Mal comunicador Poc clar Raonable Bé

Seguiment de l'aprenentatge:

Cap seguiment Ocasional Regular Intensiú

d) Interès docent del facultatiu responsable (nom del facultatiu: _____)

Motivació:

Passiu Poc motivador Raonablement motivador Engrescador

Accessibilitat:

Mai De vegades Quasi sempre Sempre

Comunica:

Mal comunicador Poc clar Raonable Bé

Seguiment de l'aprenentatge:

Cap seguiment Ocasional Regular Intensiú

e) Valoració de les activitats docents (sessions clíniques i altres activitats)

Insuficient Suficient Bé Molt satisfactori

f) Compliment dels objectius en el programa de l'especialitat per l'Àrea avaluada

Insuficient Suficient Bé Molt satisfactori

COMENTARIS

Data: _____

EVALUACIÓN ROTACIÓN

APELLIDOS Y NOMBRE:

NACIONALIDAD:

DNI/PASAPORTE:

CENTRO:

TITULACIÓN:

ESPECIALIDAD:

AÑO RESIDENCIA:

TUTOR:

ROTACIÓN

CONTENIDO:

DURACIÓN:

UNIDAD:

CENTRO:

JEFE DE LA UNIDAD ASISTENCIAL:

EVALUACIÓN CONTINUADA

A.- CONOCIMIENTOS Y HABILIDADES,

CALIFICACION

(1)

NIVEL DE CONOCIMIENTOS TEÓRICOS ADQUIRIDOS

NIVEL DE HABILIDADES ADQUIRIDAS

HABILIDAD EN EL ENFOQUE DIAGNÓSTICO

CAPACIDAD PARA TOMAR DECISIONES

UTILIZACIÓN RACIONAL DE RECURSOS

MEDIA (A)

B.- ACTITUDES

CALIFICACION

(1)

MOTIVACIÓN

DEDICACIÓN

INICIATIVA

PUNTUALIDAD/ASISTENCIA

NIVEL DE RESPONSABILIDAD

RELACIONES PACIENTE/FAMILIA

RELACIONES EQUIPO DE TRABAJO

MEDIA (B)

CALIFICACIÓN EVALUACIÓN CONTINUADA

CALIFICACIÓN (1) CAUSA

E.NEG (3)

(70% A + 30% B)

CALIFICACIÓN (1) CAUSA

E.NEG (3)

CALIFICACIÓN LIBRO DEL ESPECIALISTA EN FORMA

En Barcelona,

VISTO BUENO: EL JEFE DE LA UNIDAD

EL TUTOR

Fdo:

Fdo:

OBJECTIUS PER ANYS

RESIDENT DE 1r ANY

Durant el primer any d'estada a l'Hospital, el Resident rotarà fonamentalment pel Servei de Medicina Interna i també pels diferents Serveis mèdics especialitzats en aquelles disciplines que poden tenir més interès, per la freqüència i transcendència de la seva patologia, en la pràctica diària de la nefrologia. Durant aquesta rotació, s'integrarà en els diferents serveis on farà històries clíniques, l'exploració física dels pacients, el passi de visita als malalts ingressats, la indicació d'exploracions i tractaments i altes supervisades pels metges de l'staff. Es proposa el següent calendari que podrà variar lleugerament segons les necessitats assistencials del Servei i de *la situació de l'oferta docent* de cada un dels Serveis mèdics implicats.

Quadre 1

PROGRAMACIÓ ROTACIONS DEL RESIDENT QUE CONSIGNA PLAÇA DE NEFROLOGIA EN L'HOSPITAL DEL MAR A MAIG DE 2010 (1 de juny 2010 a 31 de maig 2014)

	JUNY	JULIOL	AGOST	SEPT.	OCTBRE.	NOVBRE.	DESBRE.	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG
R1 - 2010/2011	NEF. CLINICA-AGUTS	DIGESTIU			CARDIO			MEDICINA INTERNA		URG	UCI	

Servei de Nefrologia: 1 mes

La finalitat d'aquest període és que el resident prengui contacte immediat i directe amb l'estructura física del corresponent servei, amb el personal facultatiu i auxiliar de la mateixa i amb els residents d'altres anys, així com conèixer l'organització de les seves diferents seccions, la dinàmica de treball i les activitats científiques i docents que es porten a terme en el mateix.

Servei de Digestiu: 3 mesos

Objectius de coneixements i habilitats

- Diagnòstic sindròmic en gastroenterologia.
- Semiologia de l'exploració física
- Fisiopatologia, epidemiologia i tractament de l'úlcer a pèptica
- Diagnòstic i tractament de l'hemorràgia digestiva alta i baixa
- Diagnòstic etiològic i tractament de la diarrea.
- Orientació diagnòstica, diagnòstic diferencial i tractament de les hepatitis agudes i cròniques
- Indicacions i interpretació bàsica de les exploracions funcionals i estructurals del tub digestiu
- Indicacions de la biòpsia hepàtica
- Maneig clínic del malalt cirròtic
- Participació activa en les sessions i activitats del servei

Servei de Cardiologia: 3 mesos

Objectius de coneixements i habilitats

- Diagnòstic sindròmic en Cardiologia
- Enfocament cardiològic de la història clínica
- Sistemàtica de l'exploració física
- Semiologia de l'exploració.
- Valoració i tractament de les principals malalties cardiològiques (cardiopatia isquèmica, arítmies, HTA, valvulopaties, insuf. cardíaca).
- Indicacions de les proves complementàries cardiològiques (Eco-cardio transtoràcic i transesofàgic, Holter, etc.)
- Interpretació del ECG.
- Auscultació cardio-respiratòria
- Participació activa en les sessions i activitats del servei

Servei de Medicina Interna: 2 mesos

Objectius de coneixements i habilitats

- Interpretació global i integrada de l'anamnesi, exploració física, semiologia i proves de laboratori i imatge així com les indicacions de proves complementàries..
- Diagnòstic diferencial de la síndrome tòxica i síndrome febril d'origen desconegut.
- Complicacions de la SIDA
- Utilització racional dels antibiòtics.
- Diagnòstic i tractament de les anèmies agudes i cròniques.
- Teoria i pràctica de les indicacions de toracocentesi, paracentesi, punció lumbar, punció-aspiració de ganglis o masses
- Coneixement i diagnòstic de les malalties infeccioses.
- Participació activa en les sessions i activitats del servei.

Servei de Urgències: 1 mes

Objectius de coneixements i habilitats

- Adquirir els coneixements bàsics del maneig dels pacients amb les patologies més prevalents de l'àrea d'Urgències mèdiques.
- Realització correcta d'història clínica i exploració física amb hipòtesi diagnòstica inicial i actitud a seguir.
- Indicació i interpretació d'exploracions complementàries a Urgències.
- Maneig de la documentació clínica i coneixements dels circuits assistencials.
- Aproximació al maneig dels pacients amb: Dispnea, Dolor toràcic, Febre, Síncope, Cefalea, Sd. confusional aguda, Dolor agut o crònic, Trastorns hidro-electrolítics i de l'equilibri àcid-base, Arítmies, Complicacions endocrinològiques agudes, Intoxicacions, Hipertensió arterial, Altres patologies prevalents a Urgències mèdiques
- Participació activa en les sessions i activitats del servei.

UCI: 2 mesos

Objectius de coneixements i habilitats

- Coneixements de les tècniques contínues substitutives
- Maneig del pacient amb fallida multiorgànica inclòs el fracàs renal agut.
- Diagnòstic diferencial d'alteració hemodinàmica.
- Consells bàsics de ventilació assistida
- Us d'antibiòtics en pacients crítics
- Intubació
- Col.locació de vies centrals

Guàrdies

Les guàrdies tenen caràcter formatiu i obligatori. Durant aquest primer any farà guàrdies de porta de Medicina Interna al Servei d'Urgències juntament amb els altres Residents de les diferents especialitats i sota la supervisió directa del metge Adjunt de Medicina. Durant la rotació per la UCI també s'incorporarà al règim de guàrdies propi dels seus residents.

RESIDENT DE 2n ANY

El segon any de rotació serà el primer any del Resident al Servei. Durant un període de dotze mesos estarà integrat a la Secció d'Hemodiàlisi amb l'objectiu d'adquirir:

- Coneixements teòrics i pràctics necessaris per a poder efectuar correctament les indicacions d'hemodiàlisi.
- Tècniques i equips d'hemodiàlisi, diàlisi peritoneal i tècniques contínues.
- Tipus d'accessos vasculars. Col·locació d'accessos vasculars temporals: cateterització de la vena jugular, subclàvia i femoral.
- Tipus de membranes i líquids de diàlisi
- Complicacions clíniques durant les sessions de diàlisi
- Estudi de les alteracions metabòliques de la insuficiència renal crònica i de la seva repercussió a nivell sistèmic.

Juntament amb l'Adjunt responsable de la Secció, es farà càrrec de:

- Els malalts de diàlisi ingressats a l'Hospital. Efectuarà el passi de visita diari, complimentarà les ordres mèdiques, i escriurà el curs clínic .
- Efectuarà les interconsultes necessàries parlant directament amb el metge interconsultor.
- Complimentarà els fulls de peticions d'analítica i d'interconsulta quan sigui el cas.

Dispensari

Un o dos cops per setmana disposarà de 3 hores de Dispensari per primeres visites de pacients nefrològics, no trasplantats amb la supervisió d'un R4 o el seu adjunt responsable.

Activitats científiques

El resident de segon any ha de participar en el desenvolupament de sessions clíniques, tant les pròpies del servei com les d'Anatomia Patològica i les generals de l'hospital.

Guàrdies

Durant aquest any deixarà de fer Guàrdies al S. d'Urgències i s'incorporarà a fer les pròpies de l'especialitat. Durant aquest any les realitzarà amb un adjunt de nefrologia de presència física. Realitzarà almenys 4 Guàrdies/mes, i almenys una d'elles en cap de setmana o festiu.

RESIDENT DE 3r ANY

Durant el tercer any de formació, el Resident estarà integrat també durant 11 mesos en l'àrea de Nefrologia clínica. Aquesta secció se ocupa de tots aquells malalts urèmics nous o ja coneguts pel Servei que encara no estan sotmesos a tractament substitutiu d'hemodiàlisi o trasplantament i que presenten alteracions greus i agudes de la funció renal. A més a més, sota el control d'aquesta Secció recauen les interconsultes provinents d'altres Serveis de l'Hospital tant mèdics com quirúrgics.

La supervisió serà a càrrec de l'Adjunt responsable de la Secció de Nefrologia clínica. Les obligacions d'aquest període seran les mateixes que les proposades pel període anterior. Els objectius seran:

- Adquisició dels coneixements necessaris per a la regulació de l'homeostasi interna.
- Monitorització bàsica del malalt nefrològic.
- Reconeixement de les síndromes nefrològiques.
- Estudi, tractament i control de les glomerulopaties, de les malalties intersticials, malalties vasculares i malalties sistèmiques.
- Maneig i tractament de les situacions d'insuficiència renal aguda.
- Indicació d'hemodiàlisi, hemofiltració o hemodiafiltració.
- Moment d'indicació de la construcció d'un accés vascular.
- Reconèixer i orientar les possibles complicacions cardiovasculars pròpies d'aquest tipus de malalts.
- Familiaritzar-se amb el maneig i indicacions dels diferents fàrmacs hipotensors

Dispensari

Un o dos cops per setmana disposarà de 2-3 hores de Dispensari de primeres visites de pacients nefrològics, no trasplantats, amb la supervisió d'un R4 o el seu adjunt responsable. Progressivament, aquest temps s'anirà prolongant per incloure pacient en segones visites.

Activitats Científiques

El resident de tercer any ha de participar activament en el desenvolupament de sessions clíniques, tant les pròpies del servei com les d'Anatomia Patològica i les generals de l'Hospital. Prendre part activa en revisions bibliogràfiques periòdiques, actualització de temes monogràfics, conferències i cursos a estudiants i residents més joves. Ser capaç de fer revisions retrospectives de dades clíniques i de realitzar treballs prospectius i retrospectius, que ha de presentar en reunions i congressos científics.

Guàrdies

Durant aquest any les realitzarà amb un adjunt de nefrologia localitzable. Realitzarà almenys 4 Guàrdies/mes, i almenys una d'elles en cap de setmana o festiu.

RESIDENT DE 4t ANY

Aquest és l'últim any de formació de l'especialitat de Nefrologia. El Resident estarà en aquest cas adscrit a la Secció de Trasplantament, que té cura dels malalts trasplantats recents i d'aquells ja trasplantats que ingressen a la Secció ja sigui per problemes mèdics o bé per problemes relacionats amb el funcionament de l'empelt.

La supervisió correrà a càrrec de l'Adjunt responsable de la Secció de Trasplantament. Les obligacions d'aquest període seran les mateixes proposades pels períodes anteriors. Els objectius seran:

- Adquirir la capacitat de seleccionar i preparar correctament al malalt per sotmetre's a un trasplantament.
- Controlar correctament el tractament immunosupressor d'inducció i manteniment.
- Control del post-operatori immediat tant pel que fa al post-op del TR com al post-op d'altres intervencions quirúrgiques.
- Reconèixer i orientar les possibles complicacions infeccioses, quirúrgiques o immunològiques pròpies d'aquest tipus de malalts.
- Familiaritzar-se amb el maneig, efectes terapèutics i efectes adversos dels diferents fàrmacs immunosupressors.

Dispensari

Dos cops per setmana disposarà d'un dispensari per primeres visites de pacients nefrològics i altre de pre-trasplantament respectivament. Progressivament, anirà atenent pacients en visites successives, sempre sota supervisió. A més supervisarà el dispensari de primeres visites del R2 i R3.

Activitats científiques

El resident de 4t any ha de participar activament en el desenvolupament de sessions clíniques, tan les pròpies del servei, com les d'anatomia Patològica i les generals de l'hospital. Prendre part activa en revisions bibliogràfiques periòdiques, actualització de temes monogràfics, conferències i cursos a estudiants i residents més joves. ser capaç de fer revisions retrospectives de dades clíniques i de realitzar treballs prospectius i retrospectius, que haurà de presentar a reunions i congressos científics. A més se li estimularà a incorporar-se a una línia d'investigació que ja estigui en desenvolupament en el seu centre en un àrea concreta de les malalties nefrològiques.

Guàrdies

Durant aquest any les realitzarà amb un adjunt de nefrologia localitzable. Realitzarà almenys 4 Guàrdies/mes, i almenys una d'elles en cap de setmana o festiu.

La durada d'aquest període serà també d'onze mesos, de manera que abans de finalitzar la residència quedaran **2 mesos** per realitzar **la rotació externa**

METODOLOGIA DELS RESIDENTS DE NEFROLOGIA

La metodologia docent durant el període de Residència es basa fonamentalment en la *autoformació*, adquirida amb el treball diari efectuat en col.laboració amb els altres membres ja formats del Servei dels que aprendrà la forma de treballar, la relació i l'actitud envers el malalt, la metodologia diagnòstica i les habilitats tècniques necessàries per dur a terme el tractament més adient en cada moment per cada malalt.

L'ensenyament teòric, es realitzarà mitjançant sessions clíniques que hauran de ser preparades i exposades pels propis Residents als restants membres del Servei. Aquest mètode està destinat a assolir els següents objectius:

- Assegurar uns coneixements teòrics mínims suficients.
- Realitzar l'esforç per fer-los entenedores a aquells als qui va dirigida l'exposició.
- Acostumar-se a les exposicions públiques a fi de superar "l'angoixa" que comporten.

A més a més de les sessions clíniques, el Resident assistirà a les Sessions pròpies del Servei i a les efectuades amb altres Serveis. A efectes pràctics aquesta part de la formació es concreta en:

- Sessió clínica setmanal del Servei, per presentar els casos ingressats.
- Sessió clínica mensual sobre mortalitat
- Sessió bibliogràfica/mensual
- Sessió setmanal presentada pels diferents membres del Servei o per convidats externs o del propi hospital.
- Sessió setmanal/quinzenal amb Anatomia Patològica, amb la periodicitat que el ritme de biòpsies imposi.
- Sessió mensual amb el Servei d'Urologia
- Sessió mensual amb el Servei d'Infeccioses
- Sessió mensual amb l'Hospital

Altres activitats científiques

Durant el període de residència que s'efectua dins del Servei, el Resident s'haurà acostumat a la presentació habitual de sessions internes. Tanmateix presentarà al menys:

- Dues comunicacions a la SCN (Societat Catalana de Nefrologia) o a la SCT (Societat Catalana de Trasplantament) o bé a la SEN (Sociedad Española de Nefrología).
- Publicarà també al menys un treball durant el seu període de formació al Servei.

La responsabilitat d'estimular aquestes activitats, d'ajudar-lo a escollir l'objectiu del treball i el seu enfocament, recaurà en l'Adjunt responsable del seu període rotatori segons l'any de formació en que es trobi.

Durant els període de residència, el Resident haurà d'assistir als diferents cursos i trobades per residents organitzats per la Sociedad Española de Nefrología per la Societat Catalana de Nefrologia, la Fundació Catalana de Trasplantaments, del PCC

(Programa Comú Complementari) organitzats per la Comissió de Docència del Parc de Salut Mar, així com l'assistència a congressos tant nacionals com europeus.

Per últim, és molt important que durant els dos últims anys de residència, realitzi els Cursos de Doctorat i inici el disseny de la futura Tesi Doctoral.

**Llibre CURRICULAR del
RESIDENT de NEFROLOGIA.
Hospital del MAR.**

REGISTRE DE L'ACTIVITAT DEL RESIDENT.

ANY DE RESIDÈNCIA: R1

NEFROLOGÍA (1 MES)

La finalitat d'aquest període és que el resident prengui contacte immediat i directe amb l'estructura física del corresponent servei, amb el personal facultatiu i auxiliar de la mateixa i amb els residents d'altres anys, així com conèixer l'organització de les seves diferents seccions, la dinàmica de treball i les activitats científiques i docents que es porten a terme en el mateix.

MEDICINA INTERNA (3 mesos) (1 mes Urgències + 2 mesos M. Interna)

a.- Activitat d'Hospitalització:

Nombre de malalts atesos a planta i Urgències (còpies de l'informe d'alta).

b.- Activitat docent:

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió

Nombre de sessions a les que ha assistit: dia i títol de la sessió

Nombre de toracocentesis:còpia informe resultat

Nombre de: paracentesis: còpia informe resultat

Nombre de puncions lumbar: còpia informe resultat

Curs d'Urgència per Residents

Participació en els protocols

c.- Altres activitats:

Nombre de guàrdies de porta a urgències:

Festius:

Diaris:

DIGESTIU (3 mesos):

a.- Activitat d'Hospitalització:

Nombre de malalts atesos a planta (copies de l'informe d'alta).

b.- Activitat docent:

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió

Nombre de sessions a les que ha assistit: dia i títol de la sessió

Nombre de biòpsies hepàtiques vistes: informe anatomopatològic

Nombre de: paracentesis: còpia informe resultat

Nombre de fibrogastrososcòpies i colonoscòpies vistes

c.- Altres activitats:

Nombre de guàrdies de porta a urgències:

Festius:

Diaris:

CARDIOLOGIA (3 mesos):

a.- Activitat d'Hospitalització:

Nombre de malalts atesos a planta (còpies de l'informe d'alta).

b.- Activitat docent:

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió

Nombre de sessions a les que ha assistit: dia i títol de la sessió

Nombre de coronariografies vistes i informe mèdic

Nombre d'angioplàsties vistes i informe mèdic

Assistència a cursos

c.- Altres activitats:

Nombre de guàrdies de porta a urgències:

Festius:

Diari:

UCI (2 mesos):

a.- Activitat d'Hospitalització:

Nombre de malalts atesos a planta (còpies de l'informe d'alta).

b.- Activitat docent:

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió:

Nombre de sessions a les que ha assistit: dia i títol de la sessió:

Maneig del pacient crític:

Col·locació de vies centrals:

Tècnica d'intubació:

c.- Altres activitats:

Nombre de guàrdies de UCI

Festius:

Diaris:

ANY DE RESIDÈNCIA: R2, R3, R4

HEMODIÀLISI / DIÀLISI PERITONEAL (12 mesos):

a.- Activitat d'Hospitalització:

Nombre de malalts atesos a planta (còpies de l'informe d'alta):
Urgències: Nombre de malalts atesos a Urgències (còpia del registre):
Nombre de primeres visites dispensari (còpia de la llista de visites):

b.- Activitat docent/investigadora:

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió
Nombre de sessions del Servei a les que ha assistit: dia i títol de la sessió
Nombre de sessions d'Anatomia patològica a les que ha assistit: dia de la sessió
Nombre de congressos i/o Cursos: dia i activitat.
Nombre de comunicacions/pòsters/publicacions (fotocòpies)
Cursos del PCC (Programa Comú Complementari) als que ha assistit
Participació en assaigs clínics

c.- Altres activitats:

Nombre de visites al dispensari (còpia de la llista de visites)
Nombre de vies centrals col·locades:
Nombre de diàlisis peritoneals:
Nombre de guàrdies realitzades

ANY DE RESIDÈNCIA: R3

NEFROLOGIA CLÍNICA (11 mesos):

a.- Activitat assistencial

Nombre de malalts atesos a planta (còpies de l'informe d'alta).
Nombre de visites dispensari (còpia de la llista de visites).
Urgències: Nombre de malalts atesos a Urgències (còpia del registre)
Nombre d'interconsultes realitzades (còpia full interconsulta)

b.- Activitat docent/ investigadora

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió
Nombre de sessions del Servei i de l'hospital a les que ha assistit
Nombre de sessions d'Anatomia patològica a les que ha assistit: dia de la sessió
Nombre de congressos i/o Cursos: dia i activitat.
Nombre de comunicacions/pòster/publicacions (fotocòpia)
Cursos del PCC (Programa Comú Complementari) als que ha assistit
Participació en assaigs clínics

c.- Altres activitats:

Nombre de vies centrals col·locades:
Nombre de guàrdies realitzades

ANY DE RESIDÈNCIA: R4

TRASPLANTAMENT RENAL (11 mesos).

a.- Activitat assistencial

Nombre de malalts atesos a planta (còpies de l'informe d'alta).
Nombre de visites dispensari (còpia de la llista de visites).
Urgències: Nombre de malalts atesos a Urgències (còpia del registre)

b.- Activitat docent:

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió
Nombre de sessions a les que ha assistit: dia i títol de la sessió
Nombre de sessions d'Anatomia patològica a les que ha assistit: dia de la sessió
Nombre de congressos i/o Cursos: dia i activitat.
Nombre de comunicacions/pòster/publicacions (fotocòpia)
Cursos del PCC (Programa Comú Complementari) als que ha assistit
Participació en assaigs clínics:

c.- Altres activitats:

Nombre de vies centrals col·locades:
Nombre de citologies efectuades: data i resultat
Nombre de guàrdies realitzades

ROTACIÓ EXTERNA (2mesos):

a.- Activitat assistencial

Depenent del Servei/Hospital receptor

b.- Activitat docent:

Nombre de tècniques que ha après i participat

Participació d'una línia d' investigació

Nombre de sessions presentades: dia i títol de la sessió

Nombre de sessions del Servei a les que ha assistit: dia i títol de la sessió

Nombre de congressos i/o Cursos: dia i activitat.

Nombre de comunicacions/pòster/publicacions (fotocòpia)

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ. NIVELLS DE REponsABILITAT DEL RESIDENT DE NEFROLOGIA

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ. NIVELLS DE REPONSABILITAT DEL RESIDENT DE NEFROLOGIA.

GRAU DE SUPERVISIÓ

El metge resident requereix una supervisió decreixent segons avança en la seva formació. Aquest procés s'ha d'individualitzar atenent a les competències assolides i a la complexitat del pacient atès. S'estableixen, com a norma general, els següents nivells de responsabilitat i, en conseqüència, graus de supervisió:

El sistema formatiu implica l'adquisició progressiva de responsabilitats a mida que es va avançant en el programa formatiu, a través de les activitats assistencials, científiques i investigadores portades a terme pels residents en col.laboració amb els altres professionals de la unitat docent de Nefrologia, dels quals anirà aprenent una forma de treball, unes habilitats o destreses i unes actituds cap el pacient.

Aquest procés s'ha d'individualitzar atenent a les competències assolides i a la complexitat del pacient atès. S'estableixen, com a norma general, els següents nivells de responsabilitat i, en conseqüència, graus de supervisió:

Nivell 1: activitats realitzades directament pel resident sense necessitat d'una tutela directa. El resident executa i posteriorment informa

Nivell 2: activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió del tutor. El resident té un coneixement extens, però no té la suficient experiència com per fer una tècnica o un tractament complet de forma independent.

Nivell 3: Són activitats realitzades pel personal sanitari del centre i/o assistides en la seva execució pel resident

La formació teòrico-pràctica es completarà amb la resta de les activitats de formació continuada que es realitzin en la unitat docent de Nefrologia, tals com seminaris, sessions bibliogràfiques, sessions clíniques portades a terme en el propi servei, o amb els d'altres especialitats, sessions anatomo-clíniques amb el servei d'Anatomia Patològica i qualsevol altra modalitat d'activitat formativa.